

Польовик Д. В.

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

**СПОРТИВНІ СЛЕНГІЗМИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ
ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ**

У статті розглянуто особливості формування лексичної системи загальнонаціональної української мови за рахунок спортивних сленгізмів. Визначено і розглянуто найуживаніші мовні одиниці, проаналізовано їх основні тематичні групи та стилістична роль. Метою статті є аналіз найуживаніших спортивних сленгізмів, які зафіксовані в мові газети «День», «Газета по-українськи», «Дзеркало тижня», «Високий Замок», «Україна молода», кирилицею, із визначенням емоційно-експресивних номен.

Під час дослідження використано методи аналізу і синтезу, що дали змогу здійснити узагальнення теоретичної бази роботи та систематизацію зібраного матеріалу; описовий метод, за допомогою якого виявлено специфіку вживання сленгізмів у масмедійних текстах; метод безпосереднього спостереження – для зосередження на сленговій лексиці.

Як засвідчують матеріали українських газет сленгізми, відтворені кирилицею, активно використовують журналісти. Аналізовані мовні одиниці досить популярні, але «сленг» не володіє термінологічною точністю. Таким чином, при вивченні цієї групи лексики, можна констатувати, що сленг – це група особливих слів або нових значень уже існуючих слів, що вживаються в різних громадських об'єднаннях (вікових, соціальних, професійних). Сленгізми зазвичай надають газетним текстам емоційно-експресивного забарвлення, вони «випадають» із загалу нейтральної лексики.

Ключові слова: спортивний сленгізм, запозичення, емоційно-експресивний номен, мова українських масмедіа.

Постановка проблеми. Сучасні дослідження свідчать, що українська мова особливо активізувалася виникненням, функціонуванням та закріпленням в мові емоційно-експресивних слів, джерелом яких виступає усне розмовне мовлення. Сленг, як відомо, проникає в усі сфери суспільства, починаючи від лексики, яку використовують інженери, лікарі і т.д. до приватного спілкування. Аналізована лексика спочатку функціонує у відповідній групі людей і розповсюджується серед загалу носіїв мови. Таким чином використання сленгу в різних стилях, зокрема в публіцистичному, сприяють його поширенню.

Сленг – це невід'ємна частина мови і останнім часом активно проникає в тексти газет і, врешті-решт, стає необхідним виразним засобом у повсякденному спілкуванні. Все розвивається в соціумі, і цей розвиток, не оминув мовні процеси. Всі події, які відбуваються в світі, суспільстві, впливають на розвиток усної мови, збагачуючи лексичну систему мови.

Спорт – це популярне, складне, поліфункціональне, багатозначне і суперечливе соціальне явище, яке займає важливе місце в суспільному житті. Спорт – це особливий вид комунікації,

який виник як реалізація складного комплексу потреб: біологічних, духовних, інформаційних та ін. Спортивна тематика є надзвичайно поширеною в мові сучасних масмедійних текстів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі розвитку української мови особливо активізувалося виникнення, функціонування та закріплення в мові емоційно-експресивних слів, джерелом яких виступає усне розмовне мовлення – найрізноманітніших лексичних сленгізмів (молодіжних, комп'ютерних, спортивних, військових та ін.). Це явище можна сміливо назвати «вибухом», що є унікальним соціокультурним феноменом названого вище часового зрізу. Воно переконливо засвідчує, що сучасна українська мова вільно й інтенсивно розвиваються в різних їх виявах. Закономірно така ситуація сприяє підвищенню інтересу українських і зарубіжних мовознавців до проблем виникнення, функціонування, особливостей будови, словотворення, значення і стилістичного використання та впливу на мовців названих усно-розмовних одиниць (Л. Карпець [3], Л. Ставицька [4], В. Хомяков [7], В. Хімік [6] та ін.). Серед низки різноманітних лексичних субстандартних утворень нині най-

більш динамічно розвивається, охоплює і залучає до своєї «орбіти» мовокористувачів спортивний сленг. Незважаючи на те, що останній уже був у полі зору українських лінгвістів (Л. Карпець [3], Л. Ставицька [4] та ін.), він повсякчас інтенсивно збагачується новими одиницями і цей унікальний соціокультурний феномен нині надзвичайно цікавий і важливий, тому потребує спеціального поглибленого вивчення і представлення в окремій науковій праці. Таке дослідження, на наш погляд, матиме в лінгвістиці (та й не тільки) істотне теоретичне і практичне значення. До того ж, значна кількість спортивних сленгізмів потребує фіксації, чекає належного витлумачення і лексикографічного опрацювання. Це і визначає актуальність нашого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз найуживаніших спортивних сленгізмів, які зафіксовані в мові газети «День», «Газета по-українськи», «Дзеркало тижня», «Високий Замок», «Україна молода», кирилицею, із визначенням емоційно-експресивних номен.

Під час дослідження використано методи *аналізу і синтезу*, що дали змогу здійснити узагальнення теоретичної бази роботи та систематизацію зібраного матеріалу; *описовий метод*, за допомогою якого виявлено специфіку вживання сленгізмів у масмедійних текстах; метод *безпосереднього спостереження* – для зосередження на сленговій лексиці.

Виклад основного матеріалу. Дослідження комунікації в спорті, його учасників, цінностей і концептів, цілей і стратегій, дозволяють виділити спортивний дискурс як вид інституційного дискурсу. У центрі уваги опиняються особистості, котрі вступають у комунікацію в ситуаціях при певних умовах. Цікавим і важливим є поділ аналізованих сленгізмів на тематичні групи. Враховуючи зібраний фактичний матеріал і праці окремих мовознавців, ми виділяємо кілька таких груп, деякі з яких містять ще й підгрупи.

Серед усіх груп сленгізмів, за нашими спостереженнями, переважають назви осіб, що спричинене дією потужної антропоцентричної тенденції в сучасній українській мові. Вони становлять найбільшу за обсягом тематичну групу, яку поділяємо на такі підгрупи, як:

1. Назви на позначення дій або опредметнених дій, процесів, явищ, реалій. Корпус зафіксованого матеріалу засвідчує лексему *трюльник*, що позначає трьохочковий кидок у баскетболі, напр.: *Остання наша атака, м'яч у руках снайпера, капітана команди Ягупової, гарна нагода кинути*

«трюльник» – але Аліна пішла під кошик, звідки закинула лише «двієчку». Мабуть, сподівалася, що суперниці порушать правила й вона виконуватиме ще й штрафний. Але ніхто не сфоливі. 79:80 – хоч плач ... (Україна молода, 16.06.2015); *Литовців на «Рига-арені» підтримували тисячі їхніх запеклих фанів, проте саме в цей момент у наших пішов кидок: Зайцев – «трюльник», Пустозвонов і Корнієнко – двоочкові, і Україна вийшла вперед – 63:62* (Україна молода, 08.09.2015).

2. Назви команд, положень та ін.: *Аутсайдер* – команда, що знаходиться у кінці турнірної таблиці, напр.: *Перед поєдинком з аутсайдером групи 4, угорським «Халадашем», підопічні Максима Павленка перебували на другому місці після перемоги над румунським «Юнайтед Галац» і поразки від португальської «Бенфіки», пише сайт УАФ* (Газета по-українськи, 31.10.2022); *«Чорноморець» – абсолютний аутсайдер із трьома балами після дев'яти зустрічей* (Газета по-українськи, 30.10.2022); *Вірменська збірна є аутсайдером із трьома очками* (Газета по-українськи, 24.09.2022); *Офсайд* (футбол) – положення «поза грою». Фіксується, якщо в момент передачі м'яча гравцю, який знаходиться на «чужій» половині поля, між цим гравцем і лінією воріт команди суперника перебуває менше двох гравців «чужої» команди. *З ударом Буяльського впорався голкіпер господарів, а Ванат навіть забив, проте боковий арбітр зафіксував офсайд* (Газета по-українськи, 27.10.2022); *Згодом французький форвард все ж відправив м'яч до сітки, однак арбітри зафіксували офсайд* (Газета по-українськи, 02.10.2022); *На 32-й хвилині «біло-сині» забили вдруге, та гол Ваната не зарахували через офсайд* (Газета по-українськи, 12.07.2022).

3. Назви спортивних закладів, приміщень, місць проведення спортивних змагань, тренувань та інших дій: *тренажерка, качка* – тренажерна зала для занять із бодибілдінгу. У публікаціях видання «Дзеркало тижня» лексема *тренажерка* – зала для занять із бодибілдінгу, напр.: *Відзначається, що на АСЕ є вертолітний майданчик, зони для відпочинку, лазні, кінотеатр, чайна кімната, бар й тренажерка. Така яхта обходиться тільки на утримання в 8–9 мільйонів євро щорічно* (Дзеркало тижня, 08.04.2021); *У таборі збірної працюють всі 17 гравців, які починали збори. 29 липня вранці гравці займалися в тренажерці, на вечірньому тренуванні проходили курс тактичної підготовки. Сьогодні, 30 липня, ранкове заняття теж було присвячено фізпідготовці, але вже в баскетбольному залі.*

На вечір запланована двохстороння гра (Дзеркало тижня, 30.07.2015).

Активно в масмедійних текстах використовують лексему *кошиківка* (баскетбол), напр.: – *Що то сотня метрів! Я маю іншу мету: ось побачите, перепливу Ла-Мани! – каже Роман Шухевич. Б'ється об заклад до 40 років перетнути протоку. Із друзями організовує при «Пласті» спортивний гурток «Ясний тризуб», засновує Карпатський лецетарський клуб, що об'єднує лижників. Виступає за гімназійну футбольну команду «Русалка», грає в *кошиківку* – баскетбол, та відбивану – волейбол* (Газета по-українськи, 05.08.2020); *«До моїх спортових занять належали біги, плавання, лецетарство, **кошиківка** і передусім мандрівництво», – пише в автобіографії провідник Організації українських націоналістів Степан Бандера (1909–1959). Щонайменше два слова з цього переліку – «лецетарство» і «кошиківка» – незрозумілі більшості сучасних читачів* (Газета по-українськи, 16.08.2019).

Згадуване видання нерідко подає складне утворення *армреслінг* (рукоборство), напр.: *Американці, приміром, активно пропагують так званий **армреслінг**, тобто боротьбу на руках, але мало хто знає, що його попередницею було саме козацьке рукоборство. Тільки козаки боролися не за спеціальним столом, а лежачи грудьми на землі* (День, 28.07.2015); *У Гайсині відбувся турнір з **армреслінгу** «Кубок братів» пам'яті Станіслава Менюка* (заг.) (Газета по-українськи, 14.07.2019); *Спортивну програму складала чемпіонати із швидкісного поглинання пива (вперше разом із чоловіками – пиворізами змагалися й жінки – результат переможниці львів'янки Наталі півлітра за 4,02 секунди), **армреслінг**, конкурс силачів (підіймання великого пивного кегля)* (День, 21.06.2018).

Лексему *лайнсмен* (англ. linesman, від line – лінія і man – чоловік) використовують у спортивних іграх (футболі, тенісі тощо) – боковий суддя, або суддя на лінії), напр.: *Також УЄФА склав резервний список асистентів арбітрів, до якого увійшли чотири судді. Серед них – український **лайнсмен**, арбітр ФІФА Олександр Войтюк з Запоріжжя* (День, 28.03.2022); *Винуватцем скандалу **лайнсмен**, який спочатку підняв прапорець, після чого захисники «Легії» зупинилися, а потім опустили. Що завадило нападнику «Шльонска» наблизитися до воріт та забитий гол* (Газета по-українськи, 17.09.2021); *Англіїці радісно підняли руки. Арбітр матчу швейцарець Готфрід Дінст побіг радитися до **лайнсмена** Тофіка Бах-*

рамова. Сивий і вусатий азербайджанець впенено закивав головою. Мовляв, гол був. Протести німців ні до чого не призвели (Газета по-українськи, 30.07.2021); *В Англії **лайнсмен** вийшов на матч у туфлях* (заг.) (Газета по-українськи, 21.07.2020).

Поширеною в мові газети «Газета по-українськи» є лексема *стопер* (оборонець), напр.: *Більшу частину своєї ігрової кар'єри Хаппель провів у віденському «Рapidі» (1942-1955 і 1956-1959), з перервою на два сезони у французькому «Расінгу» з Парижа. Разом з «Рapidом» шість разів здобував титул чемпіона Австрії, вигравав кубок Австрії. Хаппель грав в обороні на позиції центрального захисника і **стопера**. Відрізнявся високотехнічною і вишуканою грою* (Газета по-українськи, 14.11.2021); *За час, що залишився до першого матчу, всяке може трапитися, – пояснює. – Не бачу альтернативи тільки **стоперу** Федорову. А у Ващука та Русола на позиції основного заднього захисника шанси рівні. Не виключаю також, що у схемі Блохіна знайдеться місце їм обом. У 99-му Лобановський грав з двома ліберо – Каладзе та Ващуком* (Газета по-українськи, 16.05.2020); *Окрім Мюллера, вирізнялися вільний захисник Франц Беккенбауер та **стопер** Ханс-Георг Шварценбек* (Газета по-українськи, 02.06.2021).

Тенденцію до активно вживання підтверджують приклади використання лексеми *челленджер* (претендент), напр.: *Напружений фінальний поєдинок тривав 2 години та 8 хвилин. Українець міг завершити зустріч на тай-брейку другого сету, але упустив три матчболи. У вирішальній партії Марченко поступався 2:4, але зумів виграти чотири гейми поспіль і стати чемпіоном бельгійського **челленджера*** (День, 11.10.2020); *У Києві на кортах «Наука» стартував перший в історії України професійний тенісний турнір серії «**челенджер**». Його призовий фонд становить \$100 тисяч. Звісно, для професіоналів найвищого рівня ці гроші дуже малі. Але в турнірній мережі є тенісисти й з першої сотні світового рейтингу. Змагання будуть тривати тиждень* (День, 08.09.2020); *Марченко переміг француза в першому колі **челенджера*** (заг.) (Газета по-українськи, 11.06.2019).

Як засвідчує зафіксований матеріал, часто лексему *амбал* (великий) використовують у тематиці щодо високого зросту спортсмена, напр.: *Нова книжка Леся Подерв'янського «Тасмничий **амбал**» з розгорнутим автографом від автора. Великий український драматург освоїв для себе нову форму – роман, який при цьому втілює в собі*

все найкраще від унікального та давно любимого літературного стилю автора (День, 14.07.2019); «Недооцінка суперника – класична помилка в спорті. Це сталося з росіянами, які почали війну, а потім раптом зрозуміли, що переоцінили себе й самі не знають, що з цим робити. Російська армія не може досягти успіху, бо думає як **амбал**», – зазначив він (Газета по-українськи, 18.06.2022); Український снайпер поцілів у серце бойовику «**Амбалу**» (заг.) (Газета по-українськи, 22.05.2019).

Лексема *лайнп* використовується переважно в тематиці футболу, баскетболу, хокею, волейболу та інших видів спорту, де важливо знати склад команди на певний матч або змагання. Також, лексема «лайнп» може використовуватись для опису формування складу команди на певний матч або турнір, аналізу гравців та їхніх рольових функцій у складі команди, порівняння складу команд збірних різних країн тощо.: Цього року організатори планують значно розширити *лайн-ап* виконавців, запросивши європейських музичних зірок, та готують для глядачів багато несподіванок і сюрпризів (День, 22.01.2022); Достатньо лише подивитися на цьогорічний *лайнп*, щоб зрозуміти, що це насправді круто (День, 24.06.2019); Більшість музеїв все ж воліє тримати свій «*лайн-ап*» у таємниці (День, 13.04.2018); Здається, що Кропивницький, оцінив би і масштаб, і *лайн-ап*, і реакцію, і вплив, і всі меседжі, й усі підтексти фестивалю імені себе... (День, 07.09.2017); Традиційно Волошинська сцена – камерна атмосфера просто неба прямо в саду Будинку-музею, *NiJazz* – величезний *ореп-айр* посеред нудистського пляжу та *лайн-ап* виконавців, які знають про те, що таке справжній драйв (День, 23.09.2011); Фестиваль *Ostrov* оголосив *лайнп* однієї зі сцен (заг.) (Дзеркало тижня, 15.04.2021); Фестиваль *Black! Factory 2019* оголосив локацію і *лайнп* (Дзеркало тижня, 30.10.2019); Оголошено *лайнп Strichka Festival 2019* (Дзеркало тижня, 06.05.2019); Фестиваль *Atlas Weekend*, який пройде в Києві з 3 по 7 липня, продовжує оголошувати *лайнп* (Дзеркало тижня, 16.05.2018); Фестиваль «Карпатський Простір» оголошує приголомшливий *лайн-ап* джазової сцени «*Jazz Space*»! (Голос України, 26.03.2019).

Останнім часом, можна помітити активне зростання лексеми *бомбардир* для позначення гравця, який забиває багато голів у футболі або інших видах спорту, де потрібно забивати м'ячі, напр.: Фонтен є чемпіоном Франції (1956, 1958, 1960, 1962), володарем Кубка Франції (1954, 1958), воло-

дарем Суперкубку Франції (1958, 1960) та найкращим *бомбардиром* чемпіонату Франції (1958, 1) (Дзеркало тижня, 01.03.2023); Він був найкращим *бомбардиром* своєї збірної на Євро-2019 та 2021 з пляжного гандболу (Дзеркало тижня, 16.02.2023); Найкращим *бомбардиром* фіналу став захисник данців Расмус Шмідт, на рахунок якого 10 голів (Дзеркало тижня, 30.01.2023); Нагадаємо, Владислав підписав контракт із «Динамо» влітку 2021 року, після того як став найкращим *бомбардиром* сезону УПЛ у складі «Ворскли» (Дзеркало тижня, 25.01.2023); Раніше повідомлялося про те, що нападник «Дніпра-1» увійшов до топ-20 найкращих *бомбардирів* світу 2022 року (Дзеркало тижня, 23.01.2023); У складі збірної Уельсу Бейл забив 41 гол у 111 матчах і став найкращим *бомбардиром* в історії країни (Дзеркало тижня, 09.01.2023); Мбанге став найкращим *бомбардиром* топ-чемпіонатів за підсумками 2022 року (заг.) (Дзеркало тижня, 01.01.2023); У поточному сезоні Віталій є найкращим *бомбардиром* киян (11 голів), другим асистентом (5 голевих передач) та найкращим за системою гол+пас (16) у матчах усіх турнірів (Дзеркало тижня, 31.01.2022); Згідно з дослідженням *International Federation of Football History & Statistics (IFFHS)*, бразилець замикає топ-3 найкращих *бомбардирів* на офіційних турнірах вищого рівня (762 голи) слідом за Ліонелем Мессі і лідируючим Кріштіану Роналду (Дзеркало тижня, 29.12.2022).

Лексема *голкіпер* вживається у спортивній термінології, зокрема у футболі та хокеї. Голкіпер – це гравець, який захищає ворота своєї команди, стоїть у воротах і намагається запобігти противникам забити гол, напр.: Французький захисник Тео Ернандес влучив у стійку і м'яч від спини *голкіпера* «Атланти Хуана Муссо залетів у ворота», передає ТСН (Газета по-українськи, 27.02.2023); «Севілью» може покинути основний *голкіпер* Боно (Газета по-українськи, 17.02.2023); Донецький «Шахтар» підписав *голкіпера* полтавської «Ворскли» та збірної України Дмитра Різника (Газета по-українськи, 11.02.2023); В одному з епізодів Миколенко не зумів вибити м'яч подалі, проте «Евертон» урятував *голкіпер* (Газета по-українськи, 31.12.2022); У Франції – Кіліан Мбанге і Коло Муані. Кінгслі Коман та Орельєн Чуамені не переграли *голкіпера* Емільяно Мартінеса (Газета по-українськи, 18.12.2022); Хуліан Альварес вийшов на Домініка Ліваковича, і *голкіпер* зачепив нападника ногою (Газета по-українськи, 13.12.2022); Спочатку Францію врятував *голкіпер*, а згодом бразильський рефері

призначив перший пенальті. Гаррі Кейн спокійно переграв Уго Льоріса (Газета по-українськи, 10.12.2022).

Поширеною в мові газети «Дзеркало тижня» є лексема *нокаут* (англ. *knockout*) означає перемогу в бійці без права продовження, коли один з бійців не може продовжувати бій через те, що він був вдарений і втратив свідомість, або через те, що він не може підвестися до стійки протягом встановленого рефері часу, напр.: *Поєдинок за титул WBA Intercontinental завершився у другому раунді нокаутом від 29-річного Гассієва* (Дзеркало тижня, 04.03.2023); *Графіті з дзюдоїстом, відправленим в нокаут, художник намалював на стіні зруйнованого будинку у смт Бородянка Київської області* (Дзеркало тижня, 20.02.2023); *Суддя зафіксував технічний нокаут* (Дзеркало тижня, 12.02.2023); *35-річний Далакян свій минулий бій провів проти панамця Луїса Консепсьона у листопаді 2021 року та переміг технічним нокаутом у дев'ятому раунді* (Дзеркало тижня, 28.01.2023); *Свій минулий бій Гвоздик провів у жовтні 2019 року проти росіянина Артура Бетербієва та програв технічним нокаутом у десятому раунді* (Дзеркало тижня, 12.02.2023); *Бій завершився достроковою перемогою українця у шостому раунді технічним нокаутом, коли Галлімор закотився у блок, перестав відповідати на удари, а рефері зупинив бій* (Дзеркало тижня, 28.01.2023); *У липні 2022 року він технічним нокаутом програв Ніколі Негумеряну* (Дзеркало тижня, 22.01.2023).

Лексична одиниця *фінт* використовується, переважно, в значенні «трюк, фокус, прийом» у різних видах спорту, напр.: *І вони цей фінт повернули вже тут* (Газета по-українськи, 29.03.2022); *Не досягнувши успіху в Гостомелі, російський генштаб спробував повторити цей самий фінт у Василькові – південніше столиці* (Газета по-українськи, 01.03.2022); *Видача російських паспортів на окупованому Донбасі – це такий собі дипломатичний фінт, щоб звинуватити Україну в тому, що вона веде війну з російськими громадянами* (Газета по-українськи, 23.03.2021); *Найвідоміший футбольний фінт Зідан відточував на вулицях Марселя* (заг.) (Газета по-українськи, 22.11.2020); *Стоїчков не зміг повторити фінт Кройфа зі скакалкою* (заг.) (Газета по-українськи, 22.04.2020); *Суперник добре вивчив можливості Ярмоленка й Коноплянки, не давав їм змоги виконати улюблений фінт – зміститися з флангу в центр* (Газета по-українськи, 19.10.2018); *Заваров красиво упав у чужому карному майдан-*

чику, а суддя купився на цей фінт і призначив пенальті – 4:2 (Газета по-українськи, 31.03.2019); *Месхі хотів скопіювати фінт Гаррінчі* (заг.) (Газета по-українськи, 12.01.2018).

Лексичний термін *рестлер* використовується для опису учасників рестлінгу – виду спорту, що полягає у поєдинках між двома або більше спортсменами. Рестлінг є одним з найбільш популярних спортивних шоу в світі, який включає в себе не тільки фізичні здібності, а й використання акторських талантів та експресії, напр.: *Його поверненням в кіноіндустрію вважається головна роль в фільмі «Рестлер» 2008-го, за яку отримав «Золотий глобус» та номінацію на «Оскар»* (Газета по-українськи, 16.03.2021); *У трійці також аккаунт актора і колишнього рестлера Дуейна Джонсона, також відомого як Скеля (209 млн підписників)* (Газета по-українськи, 03.01.2021); *Американський актор, продюсер і рестлер Двейн «Скеля» Джонсон, якого 2-ий рік поспіль визнають найбільш високооплачуваним актором року, не помістився в спеціально замовлений спорткар на зйомках фільму для «Netflix» під назвою «Червоне сповіщення» («Red Notice»)* (Газета по-українськи, 18.11.2020); *Американський актор, продюсер і рестлер Двейн «Скеля» Джонсон, якого вже другий рік поспіль визнають найбільш високооплачуваним актором року, розповів, що разом із сім'єю переміг Covid-19* (Газета по-українськи, 03.09.2020); *Загинув відомий американський рестлер* (заг.) (Газета по-українськи, 21.05.2020); *Дуейн сам починав свою кар'єру як рестлер* (Газета по-українськи, 16.01.2020); *Рестлер «Скала» зіграв Денні ДеВіто* (заг.) (Газета по-українськи, 02.07.2019); *Серед нових акторів вже заявлені Юрис Ельба, Даніела Мелкіор, Давід Дастмалчан та рестлер Джон Сіна* (Газета по-українськи, 03.06.2019); *Відомо, що Джек – професійний рестлер* (Газета по-українськи, 11.03.2019);

Словоформа *крос* у спортивних сленгізмах може позначати як певний тип спортивного взуття, так і вид спорту або певний тип тренування, напр.: *Якщо нам треба пробігти крос на 10 кілометрів, то одна річ, коли ми тренувалися, а інша – коли бухали* (Газета по-українськи, 12.07.2022); *На хук Іноуе Донеір відповів правим кросом* (Газета по-українськи, 07.06.2022); *Ця дистанція здавалася найдовшим у житті кросом, який не закінчиться ніколи* (Газета по-українськи, 02.06.2022); *Прикордонники провели крос з собаками* (Газета по-українськи, 30.05.2021); *Захоплювався підводним плаванням, електронікою,*

фотографією, польотами і лижним **кросом** (Газета по-українськи, 07.02.2021); «А Олег Лисак мені щойно дзвонив – він **крос** бігає в центральному парку», – прокоментував інформацію Олександр Анатолійович (Газета по-українськи, 16.10.2020); До того моменту на **кросах** Беланов вже буде не явним аутсайдером, а середняком (Газета по-українськи, 13.09.2020); Взагалі спочатку Віцину пророкували кар'єру драматичного актора, але в 1961 році вийшла короткометражка Гайдая «Пес Барбос і незвичайний **крос**», і його кінодоля змінилася (Газета по-українськи, 18.04.2020); Був у розпачі до сліз, коли не вдалося виграти шкільний **крос** (Газета по-українськи, 31.03.2020);

Поширеною в мові газети «Газета по-українськи» є лексема **кросвіт**, яка походить від словосполучення «CrossFit», яке є зареєстрованою торговою маркою. Це спортивна фітнес-програма, яка базується на виконанні вправ високої інтенсивності з використанням різних обладнань та вагових гирь. Кросфіт орієнтований на розвиток різних фізичних якостей, таких як сила, витривалість, швидкість, координація та баланс. У кросфіті також використовуються різноманітні вправи з гімнастики та аеробіки. Термін «кросфіт» може вживатися як іменник, що позначає спортивну дисципліну, а також як прикметник, що описує вправи або тренування, пов'язані з кросфітом, напр.: Він боксував, а ми **кросфіт** робили (Газета по-українськи, 31.12.2022); «Ми познайомилися, коли я вирішила йти в АТО і пішла у клуб, на **кросфіт**, займатися спортом» (Газета по-українськи, 02.11.2022); Із 13 років Богдан займався різними видами спорту – змішаним єдиноборством, боксом, **кросфітом**, хортингом (Газета по-українськи, 03.11.2022); Власник **кросфіт** залу, який оббігав кілька військкоматів, щоб його забрали на службу (Газета по-українськи, 13.10.2022); Після цього вони або займалися пла-

ванням, **кросфітом**, чи розфарбовували книжки (Газета по-українськи, 03.08.2021); У бригаді Холодний Яр пройшли змагання з **кросфіту** (заг.) (Газета по-українськи, 14.05.2021); Сьогодні займається **кросфітом** і виступає на Іграх нескорених (Газета по-українськи, 17.10.2019); Займався **кросфітом** (Газета по-українськи, 04.06.2019); Займався **кросфітом** і неодноразово брав участь у «Звитязі ВМС» (Газета по-українськи, 06.05.2019); Артем є майстром спорту міжнародного класу з пауерліфтингу, займається самбо, боксом і **кросфітом** (Газета по-українськи, 04.05.2018); Учасники виконуватимуть завдання з силового фітнесу, стрільби, бігу з перешкодами і **кросфіту** (Газета по-українськи, 13.10.2017); Зараз грає у регбі і займається **кросфітом** – видом спорту, який поєднує важку атлетику, силові вправи та гімнастику (Газета по-українськи, 19.04.2017);

Висновки та перспективи подальших досліджень. Спортивні сленгізми – своєрідний тип лексем. У текстах українських газет «День», «Україна молода», «Газета по-українськи», «Дзеркало тижня», «Високий Замок», сленгізми, відтворені кирилицею, активно використовують журналісти. Аналізовані мовні одиниці досить популярні, але «сленг» не володіє термінологічною точністю. Таким чином, при вивченні цієї групи лексики, можна констатувати, що сленг – це група особливих слів або нових значень уже існуючих слів, що вживаються в різних громадських об'єднаннях (вікових, соціальних, професійних). Сленгізми зазвичай надають газетним текстам емоційно-експресивного забарвлення, вони «випадають» із загалу нейтральної лексики.

Перспективами дослідження вважаємо вивчення аналізованих лексем у мові масмедіа латиницею, сформувавши тематичні групи сленгізмів та визначивши емоційно-експресивні номени.

Список літератури:

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов [около 7000 терминов]. Москва: Сов. энциклопедия, 1966. 607 с.
2. Бакуменко Л.А. Огляд проблеми вивчення спортивної термінології. Українська термінологія і сучасність: Зб. наукових праць. Київ, 1998. С. 239–240.
3. Карпець Л.А. Деякі зауваги до ігрових номенів. Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків, 2005. Вип. 8. 312–314 с.
4. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг. Соціальна диференціація української мови. Київ: Критика, 2005. 464 с.
5. Селіванова, Олена. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник О. О. Селіванова. Полтава: Довкілля К, 2008. 711 с.
6. Химик В. В. Поэтика низкого, или просторечие как культурный феномен. Санкт-Петербург: Филфак СПбГУ, 2000. 272 с.

7. Хомяков В.А. Введение в изучение слэнга – основного компонента английского просторечия. Вологда, 1971. 104 с.

Polovyk D. V. SPORTS SLENGISMS IN THE MODERN UKRAINIAN NEWSPAPER DISCOURSE

The article examines the peculiarities of the formation of the lexical system of the national Ukrainian language at the expense of sports slangisms. The most used language units are defined and considered, their main thematic groups and stylistic role are analyzed. The purpose of the article is to analyze the most commonly used sports slangisms, which are recorded in the language of the newspapers “The Day”, “The Newspaper in Ukrainian”, “The Mirror of the week”, “The High Castle”, “The Ukraine is young”, Cyrillic, with the definition of emotional and expressive nouns.

Methods were used during the research analysis and synthesis, which made it possible to generalize the theoretical basis of the work and systematize the collected material; the descriptive method, with the help of which the specificity of the use of slangisms in mass media texts was revealed; method direct observation – to focus on slang vocabulary.

As evidenced by the materials of Ukrainian newspapers, slangisms reproduced in Cyrillic are actively used by journalists. The analyzed language units are quite popular; but “slang” does not have terminological precision. Thus, when studying this group of vocabulary, it can be stated that slang is a group of special words or new meanings of already existing words that are used in various public associations (age, social, professional). Slangisms usually give newspaper texts an emotional and expressive color; they “fall out” from the general neutral vocabulary.

Key words: *sports slang, borrowing, emotional and expressive nomen, the language of Ukrainian mass media.*